

AYDIN İLİ İĞNE OYALARI

AYDIN PROVINCE NEEDLE LACES

Prof. Dr. Melda ÖZDEMİR

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, El Sanatları Bölümü, Ankara, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-7087-5561

Öğr. Gör. Didar ÇELER

Gaziantep Üniversitesi Naci Topçuoğlu M.Y.O. Tekstil, Giyim, Ayakkabi ve Deri, Gaziantep, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-8459-7486

Cite As: Özdemir, M. & Çeler, D. (2021). "Aydın İli İğne Oyaları", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(54): 3635-3643.

ÖZET

El sanatları; Türk halkının duygularını, yaşadığı hayatın izlerini kolaylıkla aktardığı en önemli araçlardan biridir ve ekonomik faydasının yanı sıra işgücünün değerlendirilmesi için yararlı bir uğraş ortamı yaratmakta ve bu yolla sosyal kalkınmaya katkıda bulunmaktadır. Genellikle toplu halde üretilen bazı geleneksel el sanatları ile dostluk, arkadaşlık, toplumsal dayanışma, paylaşımaya giderek artar ve anlam kazanır. İğne, tığ veya mekik gibi araçlar ve ipek ipliklerin kullanımıyla üretilen oya örücülüğü de Türk halk kültürü için oldukça önemli bir yere sahiptir. Oyalar sözsüz iletişim araçları olarak görev yaparken birlikteliğe ve kolektif üretime de işaret ederler.

Bu araştırmanın amacı Aydın ilinde yapılmış olan iğne oyalalarının konu, renk, biçim ve kompozisyon özellikleri, yapımında kullanılan araç gereçler ve kullanılan alanlarını saptamak, bulunan bilgileri ve ürünleri belgelemek, gelecek kuşaklara aktarmak ve bu alanda kaynak oluşturmaktır. Araştırma kapsamına alınan ürünlerin özelliklerinin belirlenmesi için fotoğrafları çekilmiş, her bir ürünün araç, gereç, teknik, renk, motif ve kompozisyon özellikleri bakımından değerlendirilmesi için bilgi formları oluşturulmuş ve elde edilen veriler yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: El Sanatları, Oyalar, İğne Oyası

ABSTRACT

Handicrafts; It is one of the most important tools in which Turkish people easily convey their feelings and traces of the life they live, and besides its economic benefits, it creates a useful working environment for the evaluation of the workforce and thus contributes to social development. With some traditional handicrafts, which are usually produced in mass, friendship, friendship, social solidarity and sharing gradually increase and gain meaning. Needlework, which is produced by the use of tools such as needle, awl or shuttle, and silk threads, has a very important place for Turkish folk culture. While laces serve as nonverbal communication tools, they also point to unity and collective production.

The aim of this research is to determine the subject, color, form and composition characteristics of the needle laces made in Aydın, the tools used in their production and their areas of use, to document the found information and products, to transfer them to future generations and to create a resource in this field. Photographs were taken to determine the features of the products included in the research, information forms were created to evaluate each product in terms of tools, equipment, technique, color, motif and composition, and the data obtained were interpreted.

Key words: Handicrafts, Laces, Needle Lace.

1. GİRİŞ

Her milletin kültürel kimliğini yansıtan belirgin ve anlamlı el sanatları vardır. Anadolu halkbiliminde de önemli bir yer tutan ve tamamen türk kadınına özgü bir yaratı olan oyalar Türk el sanatlarının özgün bir parçasıdır. Teknik, malzeme ve motif özellikleri ile batının dantellerinden çok farklı olan oyalar Anadolu'da yörelere göre farklılıklar göstermektedir. Geleneksel giyim-kuşam kültürümüz içinde önemli yer tutan oyalar hanımların başörtülerini (Yemeni, yazma, namaz örtüsü) süsleyen oyalarımız Aydın ilinde de pek çok yörede olduğu gibi kendine has özellikleri ile karşımıza çıkmaktadır.

Süslemek ve süslenmek amacı ile yapılan oyalar kaynaklarda farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Sürür' e göre oyalar, dekoratif tekstil sanatları arasında örme teknikleri ile yapılan tekstil el sanatları grubu içinde yer almaktadır. Günümüzde çeşitli kalınlıkta doğal ya da sentetik elyaflarla hazırlanmış, bükümlü ya da bükümsüz ipliklerin en başta kullanılan araç iğne olmak üzere tığ, mekik ve benzeri araçlar kullanılarak oluşturulan işlere oya denmektedir (Sürür, 1984, s. 11-13). Oya; ince bükümlü ve çeşitli cinsten ipliklerin iğne, tığ, mekik, firkete gibi basit araçlarla ve el yardımı ile birbiri üzerine ilmeklenerek tutturulmasından meydana gelmiş ince örgülerdir (Ortaç, 1997, s. 174). Kadınlığın kolaylıkla anlaşılmasını his ve kaptisleri büyük incelik içinde kuvvetle bu işlerde ifadesini bulmuş ve oya gibi sözüyle de ideal güzelliğe sembol olmuştur (Öztürk, 1997, s. 85). İğne oyası, iğne aracılığı ile ipliğin ilmek atılarak düğümlenmesi tekniği ile yapılan ince bir örgü türüdür (Nurhan, 1999, s. 4).

İşlendikleri araçlara göre, iğne oyası, tığ oyası, mekik oyası veya firkete oyası adları verilen ve işlevlerine göre adları da değişebilen oylar, araçları da, gereçleri de her zaman her yerde kolaylıkla sağlanabilen ve uygulanabilen tekniği örgüye dayalı bir el sanatıdır (Özbel, 1948, s. 22). Oylar kullanılan araç ve yapım tekniklerine göre iğne, tığ, mekik ve firkete oyası olmak üzere dört gruba ayrılmaktadır.

İğne oyasında kullanılan malzeme genellikle ipek olmak üzere çeşitli özelliklerde iplikler kullanılır. İğnelerle düğümlene tekniği ile yapılır. Yapılan bu düğümler sıkıştırıldıkça küçülür. Bu gözler ise üçgen, dörtgen, kare ve dikdörtgen Şeklinde. Örgü desenlerine; birli, pirinç, mecnun yuvası, tirabzan gibi adlar verilir.

İğne oyasının yapımında araç olarak çeşitli boylardaki dikiş iğnesi kullanılmaktadır. Gereç olarak ise Osmanlı ve Cumhuriyet döneminde, 1960'lı yıllara kadar genellikle ipek ipliği, sonraları ipek-pamuk ipliği daha sonraları pamuk ve sentetik iplik kullanılmaktadır (Onuk, 2000:17).

16. yy'den günümüze uzanan ve değeri giderek artan iğne oyası, Aydın'ın kültürel değerleri arasında yer almaktadır. İki boyutlu dantelden, üç boyutlu yapısı ve başlı başına bir süsleyici olması ile ayrılmaktadır. İğne oylarının malzemesi genellikle ipektir. Geçmişte efelerin kıyafetlerindeki başlıkları süsleyen iğne oyasının, efelerin heybetli duruşunu tamamlayan estetik bir öge ve incelik mesajı olarak kullanıldığı belirtilmektedir. Yoğun emek gerektiren iğne oylarının kullanım alanı zamanla genişlemiş; havlular, masa örtüleri, dantel takımlar ve para keselerinde kullanılan oylar, çeyiz sandıklarında yer almıştır. Şeytan bacağı, menekşe, küpeli hercai, bülbül tükürüğü, lale, Namrun gülü, gelincik, bıyık ve efe oyası gibi ilginç çeşitleri bulunan iğne oyası bugün broş, fular, toka, yemeniler gibi çok farklı alanlarda da kullanılmaktadır.

En önemli kullanımlarından biri de İzmir, Manisa ve Aydın yörelerinde geleneksel erkek giyimi olan efe giysilerinin aksesuarlarında yer almasıdır. Efelerin baş giysisi olan "alfes" i (tepme yünden yapılmış bir çeşit keçe başlık) saran çemberin, "kefiye" adı verilen ve boyuna sarılan bir çeşit fuların ve saat kesesinin süslemelerinde çeşitli iğne oyları kullanılmaktadır. Köylerdeki düğünlerde damatlar, başına, kırmızı fes taktığı ve fesin üzerine, üstü çiçeklerle bezenmiş iğne oyasına yapılan püskül sardıkları bilinmektedir.

Fotoğraf 1: Efelerin baş giysisi süslemesinde iğne oyasının kullanımı, Kefiye

Aydın ilinde kadınlar mekik oyası, tığ oyası ve iğne oyası yaparlar. Aydın'da yapılan el sanatları ile ilgili bütün ürünleri pazarlarda, sergilerde ve kermeslerde satılırken görmek mümkündür. İlin turizm bölgelerinden Kuşadası beldesi ilde yapılan el sanatlarının satıldığı bir merkezdir. Kuşadası'nda özellikle işlemeli takılar, testiler, işli yazmalar ve bürümcük kumaştan yapılmış gömlekler, elbiseler ve eteklere rastlanır. Toprakten ve seramikten yapılmış eşyalar, tahta eşyalar ve oylar dantel işlemeli eşyalar Kuşadası'nda fazlaca olmak üzere Aydın ilinde sergilenip satılır (Haspek 1998s.37) Son yıllarda Ege bölgesinde ki festivallerde açılan kermes ve benzeri sergilerde aydın oyları ve efe oyları popüleritesini bölgede korumaktadır.

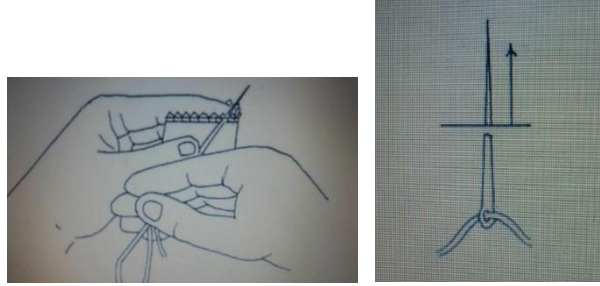
Bu çalışmanın amacı Aydın İlinde yapılan iğne oylarının yöresel özelliklerini ortaya çıkarabilmek için kullanılan araç-gereç, teknik, renk, kompozisyon özellikleri bakımından incelemek, iğne oyası ürünlerini belgelemek ve gelecek nesillere taşımaktır. Bu amaçla Zafer Esi koleksiyonundan alınan 10 adet iğne oyalı ürün incelenmiş 1 adet iğne oyalı kolye ucu yapım aşaması açıklanmıştır.

2. İĞNE OYASI YAPIM TEKNİKLERİ VE AYDIN İĞNE OYASI ÖRNEKLERİ

2.1. İğne Oyasi Yapım Teknikleri

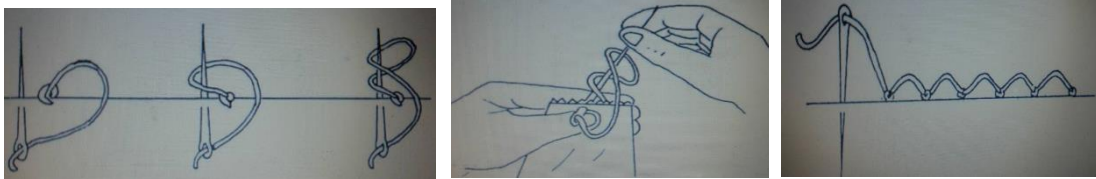
İğnenin ve kumaşın tutuluşu: iğne, sağ elin orta parmakla işaret parmağı arasında tutulur. Baş parmak iğnenin arkasından destekler (Bayram, 1992, s. 16). Oya yapılacak kumaş kenarı, sol elin işaret ve baş parmağı arasına alınarak oya yapana doğru kıvrılır (Eronç, 1984, s. 12) (Şekil 1).

Oya İpinin Kumaşa Tutturulması: İplik zürafa yapılacak kumaşın kenarına kıvrırma yerinin sağından tutturulur. Ancak düğüm yapılmaz. İpliğin ucu kumaşın bükümünde kaybedilir. İğne kumaş üzerine dikine kesecek şekilde batırılır (Şekil 2).

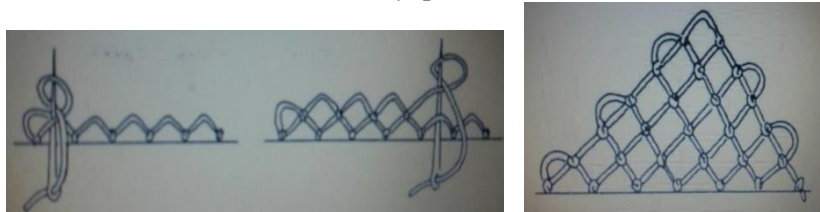
Şekil 1. İğne ve kumaşın tutuluşu, Şekil 2. Oya ipinin kumaşa tutturulması (Göl Yüksel, 1996)

Zürafanın yapılışı: İğne, ipliğin 1,5-2mm. Soldan, aşağıdan yukarıya doğru batırılır. İğneye takılı iplik, iğnenin ucundan sağdan sola doğru bir veya iki defa sarılır. İplik bir defa sarılırsa tek dolamalı, iki defa sarılırsa çift dolamalı zürafa denilir. Usta oyacılar çift dolamayı tercih ederler. Çift dolamayla yapılan zürafa sert düşer ve düzgün kareler oluşur (Bayram, 1992, s. 16-17-18). İğne batırıldığı yerden çekilirken, iplik yere paralel bir şekilde yukarıya doğru kaldırılarak düğüm yapılır. Bu arada iplik sağa ve sola doğru hareket ettirilir. Bu işlem dolanan ipliklerin düğümlemesini sağlar. Sol elin başparmağı, zürafanın yapımına ve zürafanın deliğinin aynı olmasına yardımcı olur. İğne, yapılan ilmeğin solundan 1,5-2 mm. aralıklarla batırılarak, aynı işlemler istenilen uzunluk elde edilinceye kadar tekrar edilir.

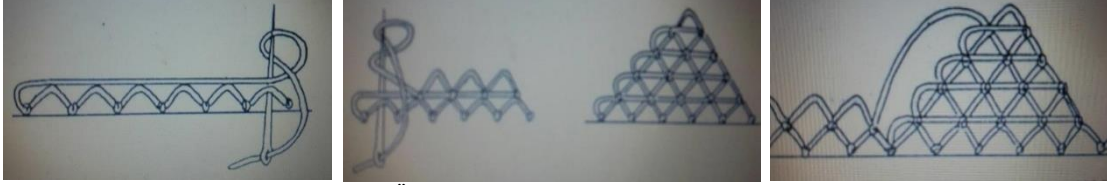
Şekil 3. Zürafanın yapılışı (Göl Yüksel, 1996)

Kare ilmeğin yapılışı: Kare ilmek, düz yapılan oya işlemlerinde ve geometrik desenli oyalarda kullanılır. Dantel görünümüdür. Genellikle yaka-kol kapağı ve çeşitli süsleme bordürleri yapılır. Kumaş kıyısı üzerine yapılacak oyanın özelliğine göre 5-7-9 adet sağdan sola doğru zürafa işlenir. En soldaki zürafa yapıldıktan sonra geriye dönerek, son zürafanın ortasına batırarak ilmek yapılır. Birinci sıradaki ilmeklerin ortasına batırılarak zürafalar üst üste tekrarlanır (Eronç, 1984, s. 1927). Üste tek ilmek kalıncaya kadar zürafa işlemeye devam edilir. Bu işlemde kare ilmekli kök yapılmış olur.

Şekil 4. Kare ilmeğin yapılışı (Göl Yüksel, 1996)

Üçgen ilmeğin yapılışı: Üçgen ilmek; üç boyutlu oya işlemlerinde kullanılır. Tülbent kenarlarına uygulanacak çiçek veya meyve desenleri üçgen ilmeklerle işlenir. Önce kare ilmekli kök yapımında olduğu gibi, sağdan sola doğru istenilen sayıda zürafa yapılır. En soldaki zürafa yapıldıktan sonra iplik, önceki zürafanın üstünden geçirilerek ilk bağlanan kısma geri dönlür ve en soldaki ilk ilmeğe batırılır. Atılan ilmek araya alınarak, ikinci sıra sola doğru işlenir. Sona gelindiğinde tekrar iplik önceki zürafanın üstünden geçirilerek ikinci sıranın başına gelir. İşlemlere üst üste tekrarlanarak tepede tek bir ilmek kalıncaya kadar devam edilir. Üçgenin sol kenarında çirtik yaparak veya düz atlayarak iplik, alttaki son ilmeğe batırılır (Bayram, 1984, s. 128).

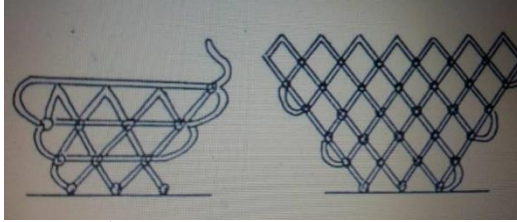
Şekil 5. Üçgen ilmeğin yapılışı (Göl Yüksel, 1996)

İğne oyasında artırma: Sağdan sola doğru istenilen uzunlukta zürafa yapıldıktan sonra başa dönülünce ilk ilmek üzerine fazladan bir ilmek daha yapılır. Fazladan yapılan bir ilmek sonrada tekrar edilir. Üst sıralara geçilince fazladan yapılan ilmeklerin ortalarından da ilmek alınarak aynı şekilde artırma yapılır ve böylece istenilen sayıya kadar artırma işlemi devam edilir. Aynı yöntemle hem üçgen, hem de kare ilmekle artırma yapmak mümkündür (Bayram, 1992, s. 23).

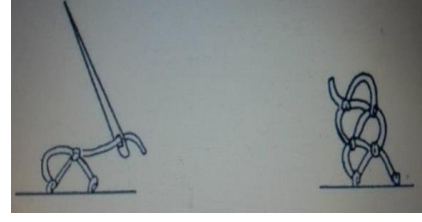
Çirtik yapımı : Bir ilmek atılır. Geri dönülüp tek ilmek üzerine bir ilmek daha atılır. Batırılan ilmekle ikisi iğne arasına alınıp, üzerine bir ilmek daha atılır. Tekrar geri dönülür. İlmeğin biri boşta bırakılır. Bir ilmek daha atılır (Bayram, 1994, s. 24).

Kirpik yapımı : Bir ilmek yapılır. Tek ilmek üzerine geri dönülür. Bir ilmek daha atılır. Düğüm yapılıncaya iplik dibe indirilir. İşleme devam edilir (Eronç, 1984, s. 129).

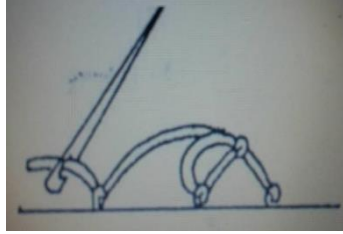
Fiskil yapımı: Eksiltme yapılırken battığımız yere bir ilmek daha yapılır. İşleme devam edilir. Tekrar başa dönüldüğünde artırılan ilmeğe batırılmaz, boşta bırakılır. Genellikle süs olarak kullanılır. Yapılan yerin bir yanında küçük dilimler meydana gel (Bayram, 1992, s. 26).

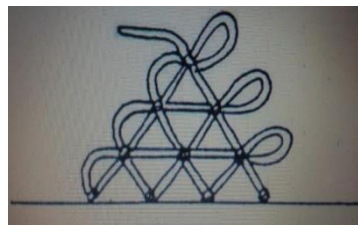
Şekil 6. İğne oyasında artırma (Göl Yüksel, 1996)

Şekil 7. Çirtik yapımı (Göl Yüksel, 1996)

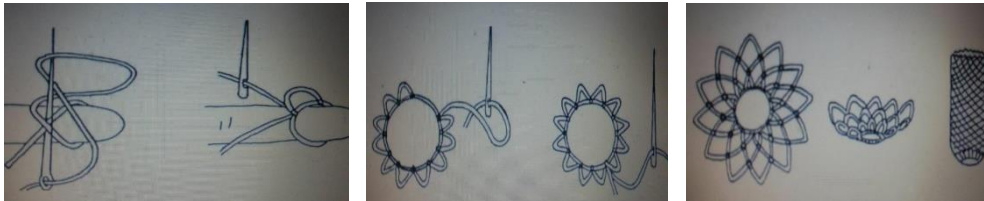

Şekil 8. Kirpik yapımı (Göl Yüksel, 1996)

Şekil 9. Fiskil yapımı (Göl Yüksel, 1996)

Kese yapımı : Kese genellikle ana gövde ile taç yaprakların birleşmesini sağlayan boru biçiminde kare ilmeklerle döndürülerek kafes şeklinde örülen kısımdır. İplik sol elin işaret parmağına dolandırılır. İplik parmak üzerindeyken başlangıç ipliği ile iğnedeki iplik kesiştirilir. Kesişen yerden bir ilmek atılır. Başlangıç ipliği ile parmağa dolanan iplik birleştirilerek çift iplik üzerine bir ilmek daha yapılır. İplik parmaktan çıkarılır. Daire şeklindeki ip üzerinde sağdan sola doğru on ilmek oluncaya kadar işleme devam edilir. On ilmeğin sonunda başlangıç ilmeği ile birleştirilir. Serbest kalan iplik çekilerek daire iyice küçültülür. Atılan bu on ilmek üzerine döndüre döndüre sağdan sola doğru iki veya üç sıra kare ilmeklerle file gibi örülür. Bu arada artırma ve eksiltme yapılmaz. Ortası hafifçe çukurlaştırılır. Daha sonra kare ilmekler yukarıya doğru eşit büyüklükte döndüre döndüre boru biçimine getirilir (Bayram, 1992, s. 28-29-30).

Şekil 10. Kese yapımı (Göl Yüksel, 1996)

2.2. Aydın İğne Oyası Örnekleri

Örnek no 1: İğne oyalı yemeni.

100x100 cm . Boyutlarındaki yemeni, at kılı ve pamuk ipliğinden yapılmıştır. Kırmızı, sarı, mavi, turuncu, krem, yeşil, somon renkleri kullanılmıştır. Üçgen ilmek, piko, zürefa iğne oyası teknikleri ile yapılmıştır. Kare formdaki yazmanın dörtkenarına iğne oyası tekniği uygulanmıştır. Oya, ana motiflerden oluşmaktadır. Motif kayalardan oluşmuştur.

Örnek no 2: İğne oyalı yemeni.

100x100 cm . Boyutlarındaki yemeni, pamuk ipliğinden yapılmıştır. Mavi, sarı, kırmızı, pembe, yeşil, siyah renkleri kullanılmıştır. Üçgen ilmek, piko, zürefa iğne oyası teknikleri ile yapılmıştır. Ana ve ara motiflerin bağlantısız tekrarından oluşmuştur. Zincir, zürefa, piko iğne oyası tekniği kullanılarak yapılan oyanın ana motifi sarı ve siyah pembe, mor kırmızı, yeşil iplik ile yapılan anemon çiçeği meydana getirilmiştir. Ana motiflerin arasında küçük pikolar yer almıştır.

Örnek no 3: İğne oyalı yemeni.

100x100 cm . Boyutlarındaki yemeni, pamuk ipliği, at kılı, pul ile yapılmıştır. Sarı, turuncu, yeşil, mor, pembe, krem renkleri kullanılmıştır. Üçgen ilmek, zürefa iğne oyası teknikleri ile yapılmıştır. Oyalar ana motiflerden oluşmaktadır her biri birbirinden bağımsızdır. Ortadan

başlanarak genişler. Dik durması için at kılı kullanılmıştır. Ortasında küçük bir ponpon vardır.

Örnek no 4: İğne oyalı kefiye

100x100 cm . boyutlarındaki kefiye pamuk ipe ve at kılı ile yapılmıştır. Mavi, sarı, turuncu, krem renkleri kullanılmıştır. Üçgen ilmek, zürafa iğne oyası teknikleri ile yapılmıştır. motif ortadan başlayarak genişler. Yuvarlak motiften sonra uçlara kaya yapılarak güneş şekline benzetilir. Motifler birbirinden bağımsızdır.

Örnek no 5: Kefiye kenarı

100x100 cm . Boyutlarındaki kefiye kenarı, pamuk ipliği ile yapılmıştır. Sarı, mavi, mor, beyaz ve pembe renkleri kullanılmıştır. Üçgen ilmek, piko, zürafa ve trabzan iğne oyası teknikleri ile yapılmıştır. Kenar zürafası yapıldıktan sonra üzerine gözemeli ilmekle baklava motifleri yapılır.

Örnek no 6: Yazma kenarı

100x100 cm . Boyutlarındaki yazma kenarı, üçgen ilmek, zürefa ve piko ile yapılmıştır. mavi, pembe, mor, sarı, kırmızı, yeşil, kahverengi renkler kullanılmıştır. Ortadan 3 yaprak şeklinde başlanır. Daire şeklinde devam edilip küçük kayalar yaparak motif genişler.

Örnek no 7: İğne oyalı yazma

100x100 cm . Boyutlarındaki iğne oyalı yazma, pamuk ipliği ile yapılmıştır. mavi, pembe, turuncu, krem, yeşil, kırmızı renkler kullanılmıştır. Gözemeli ilmek tekniği ile yapılmıştır. Her biri birbirinden bağımsız ana motif üçgen gözemeli ilmekle yapılmıştır. Uçlarına zıt renkte piko atılmıştır.

Örnek no 8: İğne oyalı yazma

100x100 cm . Boyutlarındaki iğne oyalı yazma, pamuk ipliği ile yapılmıştır. krem, mor, sarı, turkuaz, kırmızı, turuncu, yeşil, renkler kullanılmıştır. Üçgen ilmek, zürefa tekniği ile yapılmıştır. Her biri birbirinden bağımsız motiflerden oluşur. Gözemeli ilmek kullanılarak kayalar üzerine motif uygulanmıştır.

Örnek no 9: Yazma kenarı

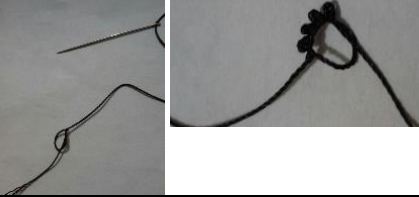

100x100 cm . Boyutlarındaki yazma kenarı, pamuk ipliği ile yapılmıştır mor, pembe, kırmızı, krem, yeşil renkler kullanılmıştır. Gözemeli ilmek tekniği ile yapılmıştır Ana motiflerin bağlantısız tekrarından oluşmuştur. Zürafa ,piko kullanılarak yapılan oyanın ana motifi aralıklı olarak kumaşa tutturulmuştur.

Örnek no:10: İğne oyalı yazma

100x100 cm . Boyutlarındaki iğne oyalı yazma, at kılı, iplik, pul ile yapılmıştır mavi, pembe ,sarı, beyaz kırmızı renkler kullanılmıştır. Gözemeli ve gözemesiz ilmek ile yapılmıştır. Ortadan başlayarak 5 adet kaya yapılıdır. Ortası atkı ilmekli, kenarlar atkı ilmeksiz. oyanın ana motifi aralıklı olarak kumaşa tutturulmuştur.

2.3. Aydın İğne Oyası ile Yapılan Kolye Ucu Analizi

ÜRÜN ANALİZİ: KOLYE UCU YAPIMI	
İpi parmağa dolayıp halka yapılıdır.4 tane zürefa yapılarak başlanılır. En sola gelince en sağ baştaki zürefaya dönülür.	Siyah renkteki kökü üçgen (gözemesiz) ilmekle yaptıktan sonra turuncu ipe yine üçgen ilmek tekniği ile kaya başlanılır.
	
İkinci kayada diğer köşeye başlanılır.	Kayaları birleştirmek için mavi ipe üçgen ilmek devam ettirilir.
	
3 sıra kare ilmek gidilerek 3. kat tamamlanır.	Yeşil ipe üçgen (gözemesiz) ilmek ile kayalara devam edilir.
	
Mavi ipin üzerine 5 adet yeşil kaya yapılıdır.	İki sıra sarı ipe kare ilmek (gözemesiz ilmek) gidilir.
	
Sarı ipin üzerine kırmızı ip takılarak köşeden başlanarak kayalar yapılıdır.	9 adet kırmızı kaya yapıldıktan sonra mavi ip takılarak gözemesiz kare ilmek gidilir.
	

Mavi kare ilmek tamamlandıktan sonra motifin uçları pullanarak motif tamamlanır.

Motifin son hali (Kolye ucu olarak tasarlanmıştır)

3. SONUÇ

Aydın iğne oyalalarının el sanatları arasında iğne oyacılığının köklü bir geçmişi bulunmaktadır. Yörede uzun zamandır geleneksel kadın ve erkek giyiminin temel süsleme elemanı olan iğne oyaları bugün bu kullanımlarını devam ettirmelerinin yanı sıra yine süslenme ve süsleme amaçlı olarak farklı ürünlere dönüşmeye başlamıştır. Geçmişte çoğunlukla yazma, çember, değirme ve göynek kenarları ile efe baş giysisi süslemelerinde yer alan oyalalar artık kolye, küpe, bileklik, saç tokası, fular gibi kadın giyim aksesuarlarının yapımında kullanılmaya başlanmıştır. Günümüz Aydın iğne oyalaları çevre illerden özel olarak gelinen ilçe pazarının en önemli ürünü haline gelmiştir. Yörede iğne oyacılığının daha fazla gelişmesi ve pazarlamanın yapılabilmesi için yerel yönetimlerin ve eğitim kurumlarının bu konu ile ilgili projeler geliştirmeli ve uygulamalıdır. Kültürel değerlerimize saygılı olmayı ve sahip çıkma bilincini kazandırmalıyız.

KAYNAKLAR

- Bayram, M. (1992). İğne oyası teknikleri ve Kastamonu iğne oyaları, Ankara.
- Eronç, P. (1984). Giyim süsleme teknikleri, M.E.G.S.B. Yayınları, İstanbul.
- Göl Yüksel, S. (1996). Kırıkkale iğne oyaları, Ankara.
- Nurhan, Ö. (1999). Denizli Yöresi İğne Oyaları Ve Çağdaş Yorumları, Gazi Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Onuk, T. (2000), Osmanlı'dan Günümüze Oyalılar, Ankara, 1. Baskı
- Ortaç, H. S. (1997). Elazığ iğne oyaları. Türkiye'de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri, Kültür Bakanlığı Ankara.
- Özbel, K. (1948). El Sanatları, Ankara.
- Öztürk, S. (1997). Türk el sanatları, Kültür Sanat. Ankara.
- Sürür, A. (1984). Oyaların dekoratif değeri. Türk Dokuma Sanatından Örnekler. İstanbul.
- Zümrüt H. (1998). Aydın yöresi halk kültürünü incelenmesi. İstanbul Teknik Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.